

Забезпечення безпеки громадян: Одним із головних показників ефективності є здатність правоохоронних органів забезпечувати безпеку населення в умовах воєнного стану. Це включає запобігання злочинам, розслідування злочинів та захист прав громадян [3, с. 224-225].

Проблеми:

Необхідність мобілізації ресурсів: Воєнний стан може створювати тиск на ресурси та обмежувати доступ до необхідних матеріалів та обладнання для правоохоронних органів.

Отже, під час воєнного стану в Україні правоохоронні органи відіграють надзвичайно важливу роль у забезпеченні національної безпеки та захисту прав громадян. Вони здійснюють ряд ключових функцій, серед яких забезпечення правопорядку та безпеки населення, боротьба з тероризмом та злочинністю, контроль за додержанням законодавства, захист важливих об'єктів, проведення антитерористичних операцій та забезпечення прав та свобод громадян [4, с. 279-280].

Список використаних джерел

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022. Офіційний вісник України. 2022. № 46. стор. 16. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення 22.04.2024).

2. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40-41. ст.379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення 22.04.2024).

3. Тихонова Д.С. Поняття «правоохоронна діяльність» і функції правоохоронної діяльності. Проблеми сучасної поліцейстики. Х., 2022. С. 224–225.

4. Спеціальні знання у кримінальному процесі України : монографія / А.М. Тимчишин. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. – с. 362

Токай Марта Дмитрівна,

курсант 1-го курсу навально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ,

Науковий керівник:

Мельник Оксана Вікторівна,

доцент кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ДО ПИТАННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ЗА УЧАСТЮ ОСОБЛИВО ВРАЗЛИВИХ ЖЕРТВ

В Україні зареєстрували понад 4300 кримінальних проваджень,

у яких діти - жертви сексуального насильства [1, с. 28]. Саме діти є найбільш вразливими.

Сексуальне насильство щодо дітей включає у себе заняття діяльністю сексуального характеру з дитиною, яка не досягла передбаченого законодавством віку для заняття діяльністю сексуального характеру. Сексуальне насильство (ст. 153 ч.1 КК) – вчинення будь-яких насильницьких дій сексуального характеру, не пов'язаних із проникненням в тіло іншої особи, без добровільної згоди потерпілої особи.[2]

Примушуючи дітей до статевих зносин, гвалтівники використовують примус погрози, користуються довірою дитини до себе та використовують фізичне насильство. Допит дітей, які постраждали від кримінальних правопорушень, проводиться тільки в присутності законного представника. Разом з тим, повинен бути залучений психолог або педагог [3].

Працюючи з дітьми, потрібно розуміти чому діти мовчать та бояться говорити. Вчені виділяють поняття «комунікативний опір» у таких випадках, коли діти мовчать або говорять, що вони не пам'ятають, забули [1].

Уповноважена особа повинна розумітися на дитячій віковій психології, вирізняти залежність виживання і розвитку дитини від дорослого (особливо у дошкільному віці), відсутність сил та можливостей протистояти насильству, «магічне мислення»: якщо так чинять зі мною «мої дорослі», то в інших сім'ях ще гірше, діти беруть провину на себе [4, с. 36].

Більшість дітей після того як над ними було скоєно сексуальний злочин будь якого характеру мають психічні, психологічні та фізичні травми, які заважають їм далі жити повноцінним життям. Зазвичай, дитина, яка постраждала від жорстокого ставлення з боку близьких людей, відчуває різні негативні емоції і почуття. Така ситуація є психотравмуючою для дитини і пов'язана з наявністю сильного переляку.

Латентність насильства над дитиною має безліч причин. Коли такий злочин вчиняють щодо дорослої особи, вона розуміє – це не добре і так бути не має, відповідно доросла людина одразу приймає міри. Дитина ж в силу відсутності життєвого досвіду може вважати, що насильницькі взаємини є нормальними. Тому вона і не просить допомоги, бо не розуміє, що відбувається.

Важливу роль відіграють відносини між дитиною і батьками. Існує багато випадків коли батьки навіть не здогадуються що з їхньою дитиною може статись щось погане, тому що батьки або не хочуть або занадто зайняті для того, щоб проводити час із своєю дитиною. У зв'язку з цим, фахівцям стає відомо лише про невелику частку фактів насильства над дітьми. Факт сексуального насильства за своїми наслідками вважається найважчою психологічною травмою, не дивно, що нерозвинена дитяча нервова система не в змозі пережити такий

стрес. За даними вчених, це викликає безліч психосоматичних проблем зі здоров'ям.

Про психотравми дітей у вигляді відчуття незахищеності та безпорадності, тривоги, сорому, низької самооцінки й почуття провини, гніву та агресивності, відчуженні та ізолюваності від реальності, проблеми уваги, пам'яті, різноманітних страхів, порушенні сну тощо акцентовано увагу в багатьох наукових джерелах.

Так, до прикладу, вчені виділяють такі симптоми психотравми: 1) емоційні, 2) когнітивні, 3) соматичні та 4) поведінкові.

До емоційних відносять: страх розлуки, тривожний стан, плаксивість, схильність до бурхливого прояву емоцій, агресивність.

До когнітивних: збіднення мовлення або підвищена мовна активність, погіршення діяльності процесів пам'яті.

До соматичних симптомів: сонливість, підвищена втомлюваність, загострення хронічних хвороб, втрата апетиту, болі у шлунку, головні болі, розлади дихання, розлади у роботі серця, нудота, блювання тощо [5, с. 888].

Список використаних джерел

1. Попович М. В. Мельник О. В. Допит малолітнього або неповнолітнього потерпілого : монографія. Одеса : Гельветика, 2024. 207 с.

2. Кримінальний кодекс України: чинне законодавство із змінами та допов.на 12 вересня 2023 року: Офіц.текст Алерта,2023. 242 с.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України :чинне законодавство із змінами та допов.на 01 лютого 2024 року:Офіц. текст. Київ :Алерта ,2024. 392 с.

4. Ковальова О., Пашко Н, Бугаєць Т. «Сексуальне насильство щодо дитини: координація дій»: Режим доступу: URL: https://www.unicef.org/ukraine/ media/ 4186/file/Sex_viol.pdf

5.Мельник О.В., Семотюк С.Д. До питання визначення моральних засад предмету доказування у кримінальних провадженнях за участю неповнолітніх потерпілих. // Наукові перспективи. - № 3. – С. 887-897.

Тринога Тетяна Миколаївна,

курсант 1-го курсу навально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Мельник Оксана Вікторівна,

доцент кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ДЕКІЛЬКА СЛІВ ПРО ДОСУДОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ

24 лютого 2022 року перед Україною постала нова серйозна